

Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoitusesitys ja hankkeeseen sitoutuminen, Lohi Iijokeen 2-hanke

Khall 11.12.2023 § 296
261/00.04.01/2023

Valmistelija Lauri Rantala, Iijoen kehittämiskoordinaattori, Iin Micropolis

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on valmisteltu Lohi Iijokeen 2 -hanketta. Hankkeessa toteutetaan smolttien seurantatutkimus Livojoella/Iijoen Haapakoskella, smolttien vedenalainen kameraseuranta Haapakoskella sekä kehitetään Haapakosken smolttien alasvaellusreittiä. Hankkeessa laaditaan lohien ja meritaimenten istutusohjelma sekä toteutetaan nousukalojen ja smolttien ylisiirtoja ja pienpoikasten istutuksia. Lisäksi hanke edistää Raasakan voimalaitospadon kalatien rakentamisen käynnistämistä.

Lohi Iijokeen 2 -hankkeen toimenpiteet ovat jatkoa aiemmille hankkeille ja tutkimuksille, joilla on edistetty Iijoen vesistövision mukaisesti vaelluskalojen luonnonkierron palauttamista. Iijoen vaelluskalahankkeessa (2017–2020) rakennettiin Suomen ensimmäinen smolttien (lohen/taimenen vaelluspoikanen) ohjauksen rakenne. Iijoen vaelluskalahankkeessa (2020–2022) rakennettiin Suomen ensimmäinen smolttien alasvaellusväylä. Lohi Iijokeen -hankkeessa (2022–2024) seurataan ja tutkitaan smolttien käyttäytymistä Haapakosken-Pahkakosken alueella. Iijoen vaelluskalahankkeissa on myös tehty pienpoikasistutuksia, ylisiiretty nousukaloja ja smoltteja, toteutettu toimenpiteitä Raasakan ja Maalimaan vanhoilla uomilla sekä edistetty Raasakan voimalaitospadon kalatien rakentamisen käynnistämistä. Lisäksi Raasakan voimalaitospadon yhteyteen on asennettu Kalasydän-kalatie ja Iijoen sivujokien koski- ja virta-alueita on edelleen kunnostettu.

Pohjois-Pohjanmaan liitto hallinnoi hanketta ja vastaa toimenpiteiden valmistelusta ja toteuttamisesta, raportoinnista, viestinnästä, jatkotoimenpiteiden ja -hankkeiden suunnittelusta. Pohjois-Pohjanmaan liittoon palkataan projektipäällikkö hankkeen ajaksi.

Luonnonvarakeskus osallistuu Livojoen smolttituotannon arviointi ja smolttien hakeutuminen Haapakosken alasvaellusväylään -tutkimukseen Livojoen rysäpyynnin suunnittelun (ml. merkintä-takaisinpyynnit), Haapakosken seurantavaiheen (ml. viljeltyjen poikasten merkinnät) sekä tutkimuksen raportoinnin osalta.

Ohjausryhmä muodostetaan rahoittajien sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Metsähallituksen, Luonnonvarakeskuksen ja Voimalohi Oy:n edustajista. Ohjausryhmään voidaan kutsua asiantuntijajäseniä.

Lohi Iijokeen 2 -hanketta esitetään rahoitettavaksi alla olevan taulukon mukaisesti:

Rahoitus	2024	2025	2026	Yht. EUR
Valtio	39500	164000	173500	377000
PVO-Vesivoima Oy		190000	160000	350000
Ii		9000	9000	18000
Oulu		9000	9000	18000
Pudasjärvi		9000	9000	18000
Taivalkoski		9000	9000	18000
Kuusamo		4500	4500	9000
Pohjois-Pohjanmaan liitto	5000	9000	4000	18000

lijoen kalatalousalue		500	500	1000
	44500	404000	378500	827000

*Metsähallitus toimii hankkeen kumppanina ja rahoittajana oman virkatyön osalta.

PVO-Vesivoima Oy on alustavasti sitoutunut hankkeen rahoitukseen edellä esitetyllä summalla (350000 e), jos muu aluerahoitus saadaan järjestymään. Mikäli aluerahoitus saadaan koottua, jätetään rahoitushakemus valtiolle (NOUSU-ohjelma) viimeistään tammikuussa 2024. Pohjois-Pohjanmaan liitto toivoo päätöstänne asiasta 19.12.2023 mennessä. Päätös toimitetaan osoitteeseen kirjaamo@pohjoispohjanmaa.fi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Manninen Marjukka
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää, että lin kunta osallistuu Lohi lijokeen 2-hankeeseen ja että vuosille 2024 ja 2026 varataan vuosille 2025 ja 2026 vuotuinen 9 000 euron suuruinen määräraha hankkeen rahoitusosuutena.
Päätös	Hyväksyttiin.